

Snooker – en introduktion

Annika Eliasson

Annika Eliasson Academic E-learning

Publicerad på Internet, www.idrottsforum.org/articles/eliasson/eliasson080521.html
(ISSN 1652-7224), 2008-05-21

Copyright © Annika Eliasson 2008. All rights reserved. Except for the quotation of short passages for the purposes of criticism and review, no part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the author.

Kösporterna har en lång historia, sannolikt är de äldsta varianterna från före 1000-talet, och möjligen med rötterna i krocket. Idag dominerar biljard, och det finns i huvudsak tre typer av spel: carambole, som spelas av två spelare på ett bord som saknar hål, pool, nummerboll eller 8-ball, som är den vanligaste formen av biljard och spelas på bord med 6 hål, samt snooker, som vi med Annika Eliassons hjälp ska lära oss mer om. Utöver dessa dominerande spel finns det åtskilliga lokala varianter och hybrider. Kösporterna är representerade i Sveriges Riksidrottsförbund genom Svenska Biljardförbundet, i danska DIF genom Den Danske Billard Union, och i norska NIF genom Norges Biljardförbund. World Pool-Billiard Association är erkänd som huvudorganisation för kösporterna av Internationella olympiska kommittén.

Snooker har sin upprinnelse bland engelska officerare i Indien under senare delen av 1800-talet. Biljard var populärt under den av regnperioder framtvingade inomhusvistelsen, och olika variationer utvecklades, man lade till bollar, färgade dem, etcetera. Det sägs att det var Sir Neville Chamberlain (nej, inte den Neville Chamberlain) som hittade på både spelet och namnet – snooker var engelsk militärslang för nytexaminerade kadetter från militärakademien i Woolwich som tjänstgjorde i Indien. Snookerspelets popularitet växte, särskilt sedan den ledande brittiske biljardspelaren John Roberts 1885 åkte till Indien för att träffa Chamberlain. 1927 spelades snooker-VM för första gången, och vanns av initiativtagaren Joe Davis. Vinstsumman var £6. 10s (2004 fick världsmästaren £250.000). Davies vann därefter varje VM fram till 1946. Efter kriget minskade snooker i popularitet, men när BBC började med färg-TV-sändningar 1969 valde man att sända snookerturneringen Pot Black för att demonstrera poängen med färg i teven. TV-snooker blev oerhört populärt, och snooker är idag den överlägset mest populära biljardsporten i hela det brittiska samväldet.

I Sverige spelar snooker en betydligt mer undanskymd roll, utom möjligen för en del TV-tittare. Eurosport har sedan många år visat både VM och andra turneringar, med den fantastiske Kim Hartman vid kommentatorsmikrofonen. Annika Eliasson inleder faktiskt sin artikel om snooker med att kommentera Eurosports öde i kabel-TV-bolaget Com-Hems utbud. Därefter redogör hon för spelets idé och reglerna i snooker, vilket innebär att åtminstone denne redaktör kommer att sitta gjuten vid teven nästa gång det visas snooker – och äntligen förstå vad det handlar om! Vidare presenterar hon de viktigaste spelarna idag, samt reflekterar över kvinnornas plats i snooker och Sveriges möjligheter att göra sig gällande som snookernation.

Säkert har flera idrottsforum-läsare, som är hänvisade till ComHem:s kabel-TV-utbud liksom jag, svurit ve och förbannelse över ComHem:s beslut i höstas att ersätta EuroSport med TV4 Sport i basutbudet. Visst saknar vi bredden i de idrotter som EuroSport täcker – allt från sumo till konståkning – och kanske också vissa TV-kommentatorer. Själv saknar jag allra mest snookern och svensk TV:s coolaste sportkommentator Kim Hartman. Därför vill jag göra denna ädla sport rättvisa och ge den det rättmätiga utrymme som ComHem förnekar den.

Spelets idé

Den oinvigde behöver kanske en kort förklaring till vad snooker är. Snooker är ett biljardspel som spelas med 15 helröda bollar och ytterligare sex bollar, var och en med olika färg (därför kallas de ofta för färgade bollar). Bollens färg avgör hur många poäng den ger när den spelas ner – sänks – i någon av biljardbordets sex fickor. Röd boll ger en poäng, gul boll två, grön boll tre, brun boll fyra, blå boll fem, rosa boll sex och svart boll sju poäng. Spelets idé är att man ska sänka alla bollar, först i turordningen varannan boll röd och varannan färgad. När någon av de färgade bollarna sänkts placeras den tillbaka på bordet, så att alla färgade bollar ligger kvar på bordet när alla röda bollar är borta. Därefter ska de färgade bollarna sänkas i poängordning med den svarta bollen sist. Maximalt kan en spelare ta 147 poäng i ett frame, som är den enhet som matcherna räknas i. För att lyckas med detta konststycke ska spelaren först sänka varannan röd boll och varannan svart boll 15 gånger, vilket ger 15 gånger 8 (det vill säga 1 + 7) poäng, alltså 120 poäng. De återstående bollarna ger 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 poäng, alltså 27 poäng. Detta kallas för ett maximum-break – inom professionell snooker brukar detta belönas med en extra prissumma utöver de ”vanliga” prispengarna. Även om sådana prestationer inte hör till vardagen, så brukar de inträffa åtminstone några gånger varje säsong, något som ofelbart leder till stort jubel och många applåder från åskådarna. Att komma upp i 100 poäng, ett s.k. century, i ett sträck i en serie (ett s.k. break) applåderas också regelmässigt.

Själva biljardbordet är ungefär 3,5 m långt, hälften så brett och täckt av en grön ylleduk med vissa invävda markeringar som framgår av bilden. De sex fickorna, som bollarna ska sänkas i, är placerade i varje hörn och mitt på långsidorna, i höjd med den blå bollen. Den

vita linjen upptill kallas för kvarterslinjen. Mitt på den finns en markering för den bruna bollen. Nedanför den bruna bollen finns också invävda markeringar för de blå, rosa och svarta bollarna. Den invävda halvcirkeln ovanför kvarterslinjen anger dels var de gula och gröna bollarna ska placeras, dels var den spelare som inleder framet får lägga köbollen, som ska ligga innanför halvcirkeln eller åtminstone på den. Inför varje frame lägger domaren upp de färgade bollarna på deras respektive markeringar. De röda bollarna läggs däremot som en triangel vars spets ska ligga så nära den rosa bollen som möjligt. Därefter ska den spelare som inleder – man turas om att starta – försöka träffa en röd boll, gärna så att de röda bollarna sprids ut över bordet eftersom det underlättar det fortsatta spelet. Om spelaren dessutom lyckas med att få ner den röda bollen i någon av fickorna får han/hon fortsätta spelet, annars får motspelaren ta över.

Snookerturneringar spelas vanligtvis i cupform, det vill säga att efter varje match slås en av spelarna ut ur turneringen. Det förekommer dock i vissa turneringar, till exempel skotska Grand Prix, ett slags seriespel som kval till huvudturneringen. Varje match omfattar ett udda antal frame, där det gäller att vinna fler än motståndaren. I turneringen Pot Black Cup omfattar varje match ett enda frame, som det alltså gäller att vinna för att gå vidare. Annars brukar matcherna omfatta 9 eller kanske 11 frame – finalerna kan vara ännu längre, 17 eller 19 frame. De stora turneringarna, UK Championship och VM, har ännu längre matcher: i UK Championship går alla matcherna till 17 frame förutom finalen som är på 19 frame, och i VM-turneringen omfattar matcherna inledningsvis 19 frame och blir därefter allt längre – finalen går till 35 frame. Det gäller alltså att ta fler frame än motståndaren – om matchen går till 9 frame vinner alltså den som först har tagit fem, om den går till 11 vinner den som tar sex, om den går till 17 ska vinnaren ta 9 och om den går till 19 ska vinnaren ta 10 frame. I VM-finalen ska mästaren ta hela 18 frame, men så varar den också i två dagar...

En gentleman och taktiker

Vad betyder egentligen ordet ”snooker”? Förutom att det alltså betecknar det här spelet kan det också ha betydelsen ”att göra det svårt för en motståndare genom att lura denne i en fälla så att man kan besegra honom/henne”. Trots de synbarligen enkla reglerna är snooker ett spel med stora möjligheter att göra livet surt för motståndaren. Det gäller alltså att ta poäng. Detta kan man göra genom att sänka bollar, men också genom att få motståndaren att göra misstag. Visserligen är snooker ett gentlemanspel (OK, det finns kvinnliga snookerspelare också) som föreskriver en gentlemanmässig klädsel med väst, fluga, långärmad skjorta (eller blus för kvinnliga spelare), långbyxor, strumpor och skor, men gentlemanmässigheten omfattar knappast själva spelet – där spelar man för att vinna med alla tillåtna medel. När det går att plocka poäng genom att sänka bollar är naturligtvis denna offensiva snooker en vinnande taktik, men den fullfjädrade snookerspelaren måste dessutom behärska defensivspelet – konsten att göra det svårt för motståndaren. För att lyckas med spelet räcker det inte med att kunna sänka bollar: en stöt är inte riktigt lyckad om köbollen inte får ett bra efterläge, det vill säga att den antingen hamnar på en plats där det går lätt att sänka en spelbar boll eller på en plats där motståndaren får svårt att träffa en spelbar boll.

Det sistnämnda är särskilt viktigt för spelare som befinner sig i poängunderläge gentemot motspelaren mot slutet av framet, men som är vid bordet. Eftersom det går att ta poäng på motståndarens misstag kan spelaren minska sitt poängunderläge genom att lägga köbollen så att motståndaren kommer in i matchen, men får svårt att träffa en spelbar boll. Om motspelaren misslyckas med att träffa bollen (eller gör en felaktig stöt på något annat sätt) får spelaren nämligen tillbaka bollen och får minst fyra poäng. Detta kallas förresten också för att ta en snooker (eller att snookra motståndaren).

En skicklig snookerspelare måste ha många färdigheter. För det första gäller det att ha blick för vilka bollar som är spelbara, var det går att sänka dem och vilket efterläge som köbollen ska få så att man behåller greppet över spelet, något som kräver en god förståelse för mekanikens grundprinciper. Därtill krävs det en färdighet att kunna omsätta detta i handling, något som kräver träning och åter träning, om möjligt från unga år. Det har hänt att föräldrar skaffat snookerbord åt sina småbarn... Snooker är en sport som kräver mycket fingerfärdighet och känsla för att bollarna ska hamna rätt, även om man jämför snooker med andra biljardspel. Därför är snookerkön också mycket känsligare än en biljardkö, eller för att citera Kim Hartman: ”Att spela snooker med en biljardkö är som att spela golf med en spade.” Sedan behövs det ett sinne för taktik och en bred strategirepertoar, så att man kan hantera matchen oavsett hur den utvecklar sig, något som givetvis blir lättare med åren (även om spelskickligheten förr eller senare börjar avta). Eftersom bara en spelare åt gången får vara vid bordet kan en spelare bli sittande passiv länge, om motspelaren kommer in i ett stim med bra flyt. För spelaren som blir sittande gäller det då att bevara den psykiska balansen och närvaron, så att man kan ta vara på sin chans om och när man kommer in i spelet igen. Eftersom snookerturneringar brukar spelas i ett förmiddags-, ett eftermiddags- och ett kvällspass har naturligtvis den spelare som inte har en utpräglad dygnsrytm en viss fördel, även om många professionella snookerspelare är kvällsmänniskor. Ju fler frame som matchen omfattar, desto mindre blir dock denna fördel, eftersom man får mer tid på sig att hämta igen ett underläge.

Tio toppspelare

Vilka snookerspelare ska då räknas som de bästa efter säsongen 2007/08?

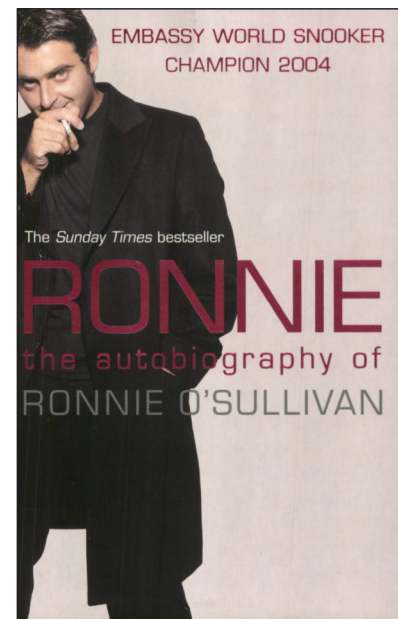
Världsmästare, och därmed högst rankad på den internationella professionella snookertouren efter den här säsongen, blev **Ronnie O’Sullivan**, en 32-årig engelsman som har fått smeknamnet ”**The Rocket**” tack vare sin synnerligen snabba spelstil. Sedan han blev proffs 1992 har hans offensiva spelstil revolutionerat snookern, som tidigare ofta huvudsakligen bestod av utdragna defensivdueller då spelarna tävlade om att placera köbollen så svårt som möjligt för motspelaren för att denne inte skulle kunna träffa någon spelbar boll, vilket alltså leder till en poänggivande snooker. I och för sig kan O’Sullivan också spela defensivt när det behövs, men han spelar alltid för att nå högsta poäng i varje frame – han har gjort nio maximumbreak totalt i sin karriär! Eftersom han spelar bra både med höger och vänster hand har han en stor fördel i att kunna komma åt överallt på bordet. Med sina tre världsmästartitlar – 2001, 2004 och i år – och ytterligare tio segrar i stora turneringar tillhör han definitivt de största spelarna på den här sidan millennieskiftet. Hans stora och entusiastiska

fanclub har också ökat intresset för snooker. Under den här säsongen har han hittills gått till final i tre stora turneringar och vunnit UK Championship – den största turneringen med undantag för VM. Fjolåret innebar dock en besvikelse för honom, då han förlorade de båda finaler han nådde. Dessutom fick han något inom snookern så sällsynt som ett disciplinstraff när han gav upp tidigt i sin kvartsfinal i UK Championship mot Stephen Hendry – O’Sullivan har ett bitvis lynnigt temperament. Å andra sidan gör han en insats för att utveckla snookern genom att använda en del av de dryga fem miljoner pund, som han tjänat in som proffs, till att ordna träningsfaciliteter och utbildningsmöjligheter jorden runt för unga ambitiösa snookerspelare. Han är definitivt inte en spelare som lämnar åskådaren oberörd!

På rankinglistans andra plats ligger den 27-årige skotten Stephen ”Hammarhagen” Maguire, som haft en bra säsong i år då han vunnit både Northern Ireland Trophy och China Open. Där fick han nöjet att ta hämnd på Shaun Murphy, som han väldigt gärna vill vinna över sedan Murphy i en match 2004 vann ett frame över honom genom att påpeka att han inte varit på plats vid spelbordet när framet skulle börja; detta trots att Maguire hade fått tillstånd av domaren att gå och hämta sin kökrika. Maguire är ganska pigg på att be om tillstånd att avvika från delar av regelverket i snooker. Bland annat har han fått tillstånd att spela utan den annars obligatoriska flugan, eftersom han, enligt Kim Hartman, har ett läkarintyg på att flugan ger honom ”klostrofobiska förnimmelser”. Som spelare är han mycket skicklig i att få bollarna på plats så att han kan göra långa serier. Han har gjort två maximumbreak i sin professionella karriär, senast i China Open. I årets VM tog han sig ända till kvartsfinalen, där han förlorade en stentuff match mot Joe Perry. I de båda matcherna dessförinnan storspelade han – han inledde båda matcherna med att ta åtta frame i rad, bland annat mot den skicklige australiensaren Neil Robertson.

På tredje plats ligger 2005 års världsmästare, engelsmannen Shaun Murphy med smeknamnet ”The Wiston Warrior”. Han är en av de yngsta världsmästarna någonsin – bara 22 år gammal när han blev världsmästare – och var då också den lägst rankade spelare som blivit världsmästare någonsin. Både i år och i fjol vann han Malta Cup, och under den här säsongen har han dessutom gått till final i Pot Black Cup och China Open. Däremot mötte han sitt öde i årets VM redan i andra omgången, då han fick rejält med stryk av den blivande finalisten Ali Carter, trots att han brukar trivas i VM-arenan The Crucible i Sheffield som han betraktar som något av en hemmaplan. Precis som O’Sullivan har han förmågan att spela bra med båda händerna. Han har också en föredömlig köförelse som möjliggör ett distinkt och exakt spel.

Fjärde rankade på den internationella professionella snookertouren är 24-årige engelsmannen Mark ”the Shark” Selby, även kallad ”the Jester from Leicester”. Efter att ha gått till VM-finalen förra säsongen har han i år vunnit både inbjudningsturneringen SAGA Insurance Masters och rankingturneringen Welsh Open. Trots sin ungdom har han ett mycket

Världsmästaren Ronnie O'Sullivan, här på omslaget till en självbiografi från 2003

moget och eftertänksamt spel – han har ett defensivspel som går att jämföra med äldre generationer – och därför är det mycket intressant att se honom spela mot offensiva spelare som Ronnie O’Sullivan. Senast möttes de båda i Welsh Open-finalen, som Selby vann efter att ha hämtat upp ett 5-8-underläge, där O’Sullivan alltså var bara ett frame från vinst. Det säger något om Selbys (avsaknad av) tävlingsnerver. Tyvärr hade han otur i VM-lottningen och åkte ur mot Mark King redan i första omgången.

Fjolårets världsmästare, den 32-årige skotten John Higgins med smeknamnet ”The Wizard of Wishaw”, har haft något av ett mellanår, där han som bäst nådde semifinalen i inbjudningstävlingen Malta Cup. Hans femteplats på rankinglistan beror framför allt på fjolårets framgångar. Han är en av de få snookerspelare som lyckats vinna VM mer än en gång – första gången var redan 1998 – och huvuddelen av hans turneringssegrar är tagna under 1990-talet. När han förlorade mot stjärnskottet Andrew Higginson redan i första omgången av Welsh Open 2007, en turnering som Higginson sedermera gick till final i (en bedrift av en spelare som inte ens haft någon riktig träningslokal på flera år!), så trodde Higgins knappast att han skulle stå som världsmästare efter säsongens slut. Higgins är en av de spelare som gjort flest maximumbreak, något som vittnar om ett mycket säkert offensivt spel.

Rankad på sjätte plats ligger en annan gammal världsmästare, skotten Stephen Hendry, ”The Golden Boy”, som vann sitt första VM vid 21 års ålder 1990, då som den yngste världsmästaren någonsin. Därefter höll han världsmästartiteln mellan 1992 och 1996 och vann VM ytterligare en gång 1999. Förra säsongen gick han till final i UK Championship, men den här säsongen har han som bäst nått semifinalerna i Welsh Open, och nu senast VM, något som får betraktas som en liten revansch. Han håller flera rekord: ingen annan spelare har vunnit fler VM eller titlar i andra rankingturneringar, ingen har gjort fler centuries och ingen har spelat in mer prispengar. Som spelare har han en mycket aggressiv spelstil – han ger sig gärna i kast med ganska så avancerade stötar, där långa stötar åtminstone tidigare var en av hans specialiteter. Med åldern har dock hans spelskicklighet gått ner en del.

På sjunde plats på rankinglistan ligger Ali ”The Captain” Carter, som tog ett rejält kliv upp på rankinglistan den här säsongen tack vare ett framgångsrikt VM, då han bland annat gjorde sitt livs första maximumbreak och gick till final. På vägen till finalen slog han bland annat sådana storspelare som Shaun Murphy och australiensaren Neil Robertson. Trots att den 28-årige engelsmannen varit proffs sedan 1996 har han inte riktigt slagit igenom förrän den här säsongen, kanske beroende på den inflammatoriska tarmsjukdomen Crohns sjukdom, som han dragits med åtminstone sedan 2003, men som han numera verkar ha under kontroll. Det kan man däremot inte säga om hans spel – han har haft en förmåga att tappa stora ledningar, något som hindrat honom från att utveckla den kapacitet han tillskrevs redan i början av karriären. 1999 blev han utnämnd till Young Player of the Year av det internationella snooker- och biljardförbundet för professionella spelare sedan han vunnit Benson & Hedges-turneringen och gått till semifinal i Grand Prix i Skottland det året. Sedan fick han vänta till 2007 på nästa semifinal, då i Malta Cup. Att han gick till final i årets VM tolkar jag som ett tecken på att det antligen är dags för hans genombrott som en riktigt stor snookerspelare.

Åttonde rankade på den internationella professionella snookertouren är 28-årige Ryan Day från Wales, som gick till final både i Malta Cup förra säsongen och i Shanghai Masters i början av den här säsongen. Han är mycket skicklig i att få bollarna dit han vill ha

dem, så att han kan bygga höga break, och har därför gjort många centuries under karriären – faktiskt mer än hundra! Bland annat gjorde han tre centuries i sin VM-debutmatch 2004. Trots dessa tre centuries, en bedrift som ingen gjort tidigare i sin VM-debut, förlorade han mot John Higgins, som han dock fick revansch på i VM i år. I årets VM lyckades han ta sig ända till kvartsfinal, där han mötte sitt öde i form av Stephen Hendry.

Efter den här säsongen är den gamle världsmästaren Peter ”Ebbo” Ebdon rankad på nionde plats. Engelsmannen blev världsmästare 2002, vid 31 års ålder, och gick också till final 1996 och 2006. Förra året vann han också UK Championship, den näst viktigaste turneringen på den internationella professionella snookertouren. Att vinna dessa båda turneringar är en bedrift som inte många gjort om. I år nådde han först kvartsfinalen i skotska Grand Prix. Han gick också till kvartsfinal i VM som han dock förlorade efter en ganska jämn match mot Ali Carter. Spelmässigt är han en mycket skicklig defensivspelare av den gamla sorten. Detta, kombinerat med hans benägenhet att ta god tid på sig och överväga varje stöt noggrant, kan få offensiva spelare som Ronnie O’Sullivan att reta sig på hans spel. Ebdon är en av Kim Hartmans favoriter på grund av sin behärskade attityd; en gång när Ebdon förlöpt (spelat ner köbollen i en ficka) utan att röra en min kommenterade Hartman detta med att ”Ebdon ger inte ifrån sig något alls, han borde vara med i en film, gärna på häst, som en tempelriddare eller något”. Han är noggrann och koncentrerad, även när han väntar på att motspelaren ska spela bort sig, eller som Hartman säger: ”han sitter som en yogi rakt upp och ned i sin plastfåtölj”. Egendomligt nog är Ebdon färgblind, något som borde vara ett avsevärt handikapp för en snookerspelare, men han är alltid noga med att fråga efter bollens färg innan han spelar. En annan av hans egenheter är att han har ett flertal västar i olika färger, så att han kan skifta väst mellan matcherna; han lär också ha designat västarna själv.

På rankinglistans tionde plats ligger australiensaren Neil ”The Melbourne Machine” Robertson. 26-åringen fick något av ett genombrott förra säsongen, då han vann både Grand Prix i Skottland och Welsh Open. Han har goda tävlingsnerver och förmåga att spela ett stort spel med hög grad av koncentration, något han visade när han vann över Andrew Higginson i fjolårets Welsh Open, då han var tvungen att vinna de sista tre framen för att ta titeln. Som den förste från södra halvklotet att vinna turneringar på den internationella professionella snookertouren vill han gärna inspirera fler australier att satsa på en snookerkarriär. Han har definitivt den spelmässiga kapaciteten att ta en VM-titel någon gång, fast det blev inte i år...

Bland andra framstående aktiva spelare kan nämnas den trettonderankade skotten Graeme ”The Pocket Dynamo” Dott, världsmästare 2006 och China Open-vinnare förra säsongen. På fjortonde plats ligger Marco Fu från Hongkong, årets vinnare av skotska Grand Prix. Irländaren Ken Doherty är rankad på artonde plats efter att ha vunnit inbjudningsturneringen Pot Black Cup i början av säsongen och gått till final i Malta Cup, som han också vann i fjol. Han blev faktiskt världsmästare så tidigt som 1997. En annan gammal världsmästare, Mark ”The Welsh Potting Machine” Williams, ligger rankad på tjuogoandra plats; han vann VM både 2000 och 2003 samt Pot Black Cup förra säsongen. På tjugonionde plats på rankinglistan ligger ytterligare en gammal världsmästare, engelsmannen Steve ”The Nugget” Davis, som vann fem världsmästerskap mellan 1981 och 1989 och som vunnit ytterligare 23 titlar i rankingturneringar under karriären. Han håller också ett åldersrekord: när han fyllde femtio i augusti i fjol var han den dittills äldste spelare som rankats bland de 16

bästa på den internationella professionella touren, och hans defensivspel kan fortfarande lura in yngre spelare i nog så avancerade fällor. Kanske bör också den trettioandrerankade walesaren **Dominic Dale** nämnas – han vann i alla fall nyinrättade turneringen **Shanghai Masters** i början av säsongen.

World Snooker Tour

Som synes är de flesta toppspelarna engelsmän – eller kommer åtminstone från Storbritannien eller andra engelskspråkiga länder. På samma sätt dominerar Storbritannien som arrangörsländ för turneringarna på den internationella professionella snookertouren. Som en eftergift till den snookertokiga kinesiska publiken inleds säsongen numera med rankingturneringen **Shanghai Masters** i augusti. Däremot börjar den intensiva delen av säsongen först i oktober med **Pot Black Cup** i **Sheffield**, en turnering där varje match består av ett enda frame. Därför kan hela turneringen, som bara åtta spelare inbjuds till, hållas på en enda kväll. Någon vecka därefter börjar rankingturneringen **Royal London Watches Grand Prix** som hålls i skotska **Aberdeen**. Den här turneringen kännetecknas av att deltagarna först möter varandra i ett slags seriespel, där deltagarna är indelade i fem grupper, varifrån 16 deltagare kvalificerar sig till ett slutspel i cupform. Därför tar turneringen längre tid än någon annan rankingturnering, undantaget VM. I november spelar man om **Northern Ireland Trophy** i **Belfast**, en turnering som ingått bland rankingturneringarna sedan 2006, och i december om **Maplin UK Championship** i **Telford** – den näst viktigaste rankingturneringen (efter VM). Januari bjuder på den förnämsta inbjudningsturneringen **SAGA Insurance Masters**, som spelas på **Wembley**. Till den här turneringen är bara de 16 högst rankade spelarna inbjudna tillsammans med ett par spelare i god form. I februari är det högsäsong: först kommer inbjudningsturneringen **Malta Cup** som spelas på **Hilton Conference Centre Malta**, ett arrangemang som får symbolisera snookerns ställning i Samväldet utanför Storbritannien. Direkt därefter arrangeras i **Newport** rankingturneringen **Welsh Open**, som fullbordar den serie av mästerskap som hålls i det Förenade kungarikets olika landsdelar. Som en liten förövning inför VM hålls i slutet av mars rankingturneringen **Honghe Industrial World Snooker China Open**, den största turneringen utanför Storbritannien, på **Beijing-universitetets stadion**. Publiken brukar vara mycket entusiastisk, om än inte alltid så sakkunnig. Vid ett tillfälle under 2005 års turnering lyckades **Ding Junhui** spela sig ur position men fick ändå publikens bifall, något som **Kim Hartman** kommenterade med att ”Där var det sponsorslipsarna som applåderade!” Egendomligt nog brukar det sällan gå bra på VM för dem som har lyckats i **China Open** samma år. Det vet inte minst **Ronnie O’Sullivan**, som åkte ut redan i årets kval till **China Open**. Man kan ju fråga sig om han missade turneringen avsiktligt...

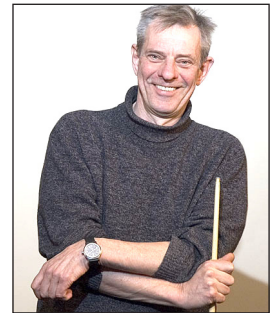
Snooker-VM, **888.com World Snooker Championship**, är alltså säsongens höjdpunkt och den allra viktigaste rankingturneringen. Den har hållits sedan 1977 på **The Crucible Theatre**, en lokal med en förtätad atmosfär i **Sheffield** – de åskådare som sitter närmast spelbordet kan faktiskt utan vidare nå både spelaren vid bordet och hans kö! Här samlas en kräsen publik som gärna kommer igen från år till år. Vid turneringen 2005 tyckte **Kim Hartman** sig känna igen ett par gamla habituéer, som han kommenterade så här: ”Ja, det sitter två gamla

tanter här på läktaren i Sheffield. Dom har väl suttit här sedan 1920-talet. Jag tror de tycker om snooker.” VM är en utdragen tävling som varar i över två veckor. Bara finalen, där det gäller att komma först till 18 frame, varar i två dagar, och redan i första omgången spelar man lika många frame som i en final i en ordinär rankingturnering. Därefter blir matcherna ännu längre, något som verkligen skiljer agnarna från vetet. Sedan millennieskiftet har det alltså varit en stor omsättning på mästarna: i år alltså Ronnie O’Sullivan, dessförinnan John Higgins, Graeme Dott, Shaun Murphy, Mark Williams och Peter Ebdon. Under 1990-talet dominerade Stephen Hendry snookersporten, på samma sätt var Steve Davis 1980-talets gigant, och namn som Ray Reardon, John Spencer, John Pulman, Fred Davis, Walter Donaldson och Joe Davis har också skrivit in sig som stora mästare i VM-historien. Faktum är att det var ännu mer krävande att ta VM-titeln förr: mellan 1946 och 1949, under Fred Davis’ och Walter Donaldsons storhetstid, omfattade VM-finalen hela 145 frame!

Avslutande kommentar

Någon kanske undrar om det inte finns några kvinnliga snookerspelare på den internationella professionella snookertouren. I nuläget finns det inte det, men det finns inga formella hinder mot att kvinnor kan delta. Däremot är det mycket svårt att kvalificera sig till touren, oavsett om man är man eller kvinna. Kvinnliga snookerspelare har också egna organisationer och turneringar. Både World Ladies Billiards & Snooker Association och International Billiards & Snooker Federation anordnar världsmästerskap för kvinnliga snookerspelare – den förstnämnda organisationens VM är öppet för alla (även ev. proffs), den sistnämndas enbart för amatörer. Precis som på herrsidan hålls de flesta viktiga damturneringarna i Storbritannien – Ladies UK Championship, Ladies British Open Championship, Connie Gough Memorial – men European Billiards & Snooker Association arrangerar också ett Europamästerskap för damer. Världens för närvarande bästa kvinnliga snookerspelare är nog engelska Reanne Evans, som för närvarande håller båda världsmästartitlarna och är regerande Europamästarinna. Sedan 2005 har hon för övrigt tagit de flesta världsmästartitlarna, förutom i amatörmästerskapen 2006. I senaste amatör-VM besegrade hon den skickliga belgiska snookerspelaren Wendy Jans, som blev amatörvärldsmästarinna året dessförinnan. På tredje plats i säsongens amatör-VM kom sydkoreanskan In Wan-ip, som Wendy Jans besegrade i finalen året innan. Även om det kommer många skickliga kvinnliga snookerspelare från Storbritannien, så är den brittiska dominansen alltså inte fullt så påtaglig som på herrsidan.

Kanske någon undrar: ”Spelas det då ingen snooker i Sverige?” Visst gör det det, men enligt Kim Hartman så är det ”väldigt svårt att odla fram en stjärna på touren... Sverige har i alla fall planterat några småknattar och vattnar dem så gott det går.” Om resurserna funnes så vore kanske den kinesiska modellen med ett träningscenter, där man kunde träna på heltid (vilket kineserna gör i Shanghai), en möjlighet. På samma sätt har briterna också sedan ett träningscenter i Sheffield. För att citera Kim Hartman ännu en gång, så hade det

*Kim Hartman,
Eurosports snookercommentator*

bästa för svensk snooker förstås varit ”om England bestämt sig för att ockupera Sverige 20 år eller så”. Ja, när ComHem slår undan benen för snookerintresset i Sverige är det väl det bästa man kan ha att hoppas på... gå bort, ComHem!